

Chương V

TỆP VÀ THAO TÁC VỚI TỆP

I - GIỚI THIỆU CHƯƠNG

Thời lượng: 3 tiết, được chia thành 2 tiết lí thuyết và 1 tiết bài tập.

1. Mục tiêu của chương

Giới thiệu vai trò và đặc điểm kiểu dữ liệu tệp, thao tác với tệp văn bản.

a) Về kiến thức

Học sinh cần đạt được:

- Biết dữ liệu kiểu tệp dùng để lưu trữ dữ liệu lâu dài trên bộ nhớ ngoài. Biết hai loại tệp thường dùng là tệp văn bản và tệp có cấu trúc. Biết có hai cách thức truy cập tệp là tuần tự và trực tiếp.
- Biết hai thao tác cơ bản với tệp là: đọc dữ liệu từ tệp và ghi dữ liệu vào tệp.

b) Về kĩ năng

Có thể tạo chương trình đọc dữ liệu từ một tệp hoặc lưu trữ dữ liệu dưới dạng tệp văn bản.

c) Về thái độ

Thấy sự cần thiết và tiện lợi của kiểu dữ liệu tệp. Có ý thức lưu trữ dữ liệu một cách khoa học, phòng chống mất mát hoặc nhiễm virus. Giáo dục thêm về ý thức tôn trọng bản quyền.

2. Nội dung chủ yếu của chương

Nội dung trọng tâm cần truyền đạt là:

- Cách khai báo biến tệp văn bản.
- Một số xử lí tệp văn bản: gắn tên tệp, mở tệp để đọc/ghi dữ liệu trên tệp, đóng tệp.

3. Những điểm cần lưu ý và gợi ý tổ chức dạy học

Về phân bố giảng dạy có thể như sau:

+ Tiết 1: §14. Kiểu dữ liệu tệp và §15. Thao tác với tệp.

+ Tiết 2: §16. Ví dụ làm việc với tệp.

+ Tiết 3: Chữa bài tập

- Với mục đích giảm tải, chương V chỉ chú trọng cơ bản về tệp văn bản, còn tệp có cấu trúc chỉ giới thiệu sơ lược. Ngay với tệp văn bản, yêu cầu cũng nhẹ nhàng, chỉ giới thiệu một số thao tác cơ bản nhất về xử lý tệp.
- Giáo viên có thể gợi ý học sinh so sánh *đọc/ghi tệp* với *đọc/ghi từ bàn phím/màn hình*.
- Giáo viên cần nhấn mạnh vai trò của kiểu dữ liệu tệp, nên so sánh với các kiểu dữ liệu trước đó.
- Học sinh làm bài tập trên máy tính kết hợp với thực hành ở chương 6 để được thực sự xử lý các tệp trên đĩa.

Về thiết bị dạy học cần thiết

Chuẩn bị các minh hoạ (các ví dụ, hình vẽ cần thiết) nếu không có máy tính kết hợp với máy chiếu.

Trường hợp có máy tính và máy chiếu có thể:

- Dùng Microsoft PowerPoint chiếu các slide cần thiết đã chuẩn bị tương ứng với các minh hoạ.
- Chuẩn bị một số đoạn chương trình Pascal thể hiện câu lệnh thao tác với tệp.